



Europská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.



Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

Schvalovací procesy pro těžební činnost v ČR

Genehmigungsverfahren für Bergbauaktivitäten in der Tschechischen Republik



BERGBAU / HORNICTVÍ SN-CZ, 29.06.2021
Mgr. Martin Kabrna, Ph.D., R-Princip Most, s.r.o.

Zákonné předpisy

Gesetzliche Vorschriften



- **Báňská legislativa**

Bergrecht

- **Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, (horní zákon)**

Gesetz Nr. 44/1988 Slg. über den Schutz und die Nutzung von Bodenschätzen (Berggesetz)

- **Zákon ČNR č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě**

Gesetz des tschechischen Nationalrats Nr. 61/1988 Slg., über Bergbautätigkeiten, Sprengstoffe und die staatliche Bergbauverwaltung

- **Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu**

Gesetz Nr. 62/1988 Slg., über geologische Arbeiten und über die Tschechische Geologische Behörde

- **Zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem o změně některých zákonů**

Gesetz Nr. 157/2009 Slg., über die Bewirtschaftung von Bergbauabfällen und die Änderung bestimmter Gesetze

- **+ prováděcí vyhlášky**

Durchführungsverordnung

+

Zákonné předpisy

Gesetzliche Vorschriften



- **Legislativa environmentální**

Umweltrecht

- **Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu**
Gesetz Nr. 334/1992 Slg., über den Schutz der landwirtschaftlichen Flächen
- **Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon)**
Gesetz Nr. 289/1995 Slg., über den Wald und über Änderungen bestimmter Gesetze (Forstgesetz)
- **Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)**
Gesetz Nr. 254/2001 Slg. über Gewässer und Änderungen bestimmter Gesetze (Wassergesetz)
- **Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí)**
Gesetz Nr. 100/2001 Slg., über die Umweltverträglichkeitsprüfung und über Änderungen einiger verwandter Gesetze (Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung)

Vyhrazené a nevyhrazené nerosty

Bergfreie und grundeigene Bodenschätze



- Vyhrazené nerosty

Bergfreie Bodenschätze

- jsou vyjmenované v zákoně č. 44/1988 Sb.
sind im Gesetz Nr. 44/1988 Slg. aufgeführt.
- např. *ropa, plyn, uhlí, rudní nerosty (výroba kovů)*
z.B. Erdöl, Gas, Kohle, Erzminerale (Metallproduktion)
- jsou ve vlastnictví České republiky
sind im Besitz der Tschechischen Republik
- jejich vyhledávání, průzkum a dobývání = hornická činnost
ihre Suche, Erkundung und Abbau = Bergbautätigkeit

Vyhrazené a nevyhrazené nerosty

Bergfreie und grundeigene Bodenschätze



- **Nevyhrazené nerosty**

Grundeigene Bodenschätze

- ostatní nerosty nejmenované v zákoně č. 44/1988 Sb.
andere Bodenschätze, die im Gesetz Nr. 44/1988 Slg. nicht erwähnt sind
- např. *písky, štěrkopísky, stavební kámen*
z.B. Sande, Kiessande, Bausteine
- jsou ve vlastnictví majitele pozemku
stehen im Eigentum des Grundeigentümers
- jejich vyhledávání, průzkum a dobývání = činnost prováděná hornickým způsobem
ihre Suche, Erkundung und Abbau = in bergbaulicher Weise ausgeführte Tätigkeiten

Vyhledávání a průzkum ložisek

Suche und Erkundung von Lagerstätten



- **Vyhrazené nerosty (výhradní ložiska)**

Bergfreie Bodenschätze (bergfreie Lagerstätte)

- osvědčení o výhradním ložisku
Zeugnis über eine exklusive Lagerstätte
- stanovení průzkumného území
Festlegung des Erkundungsgebietes
- rozhodnutí vydává MŽP na určitou dobu
der Beschluss wird vom Umweltministerium für einen bestimmten Zeitraum erlassen
- organizace získává výhradní právo
die Organisation erwirbt ein Exklusivrecht
- vyhodnocení výsledků – výpočet zásob
Ergebnisauswertung - Bestandsberechnung
- chráněné ložiskové území
geschützte Lagerstätte

Vyhledávání a průzkum ložisek

Suche und Erkundung von Lagerstätten



- **Nevyhrazené nerosty**

Grundeigene Bodenschätze

- není potřeba stanovit průzkumné území
Festlegung des Erkundungsgebietes ist nicht erforderlich
- potřeba dohodnout se s vlastníkem pozemku
Abstimmung mit dem Grundeigentümer ist erforderlich
- vyhodnocení výsledků – výpočet zásob
Ergebnisauswertung - Bestandsberechnung

Dobývání ložisek

Abbau von Lagerstätten



- **Vyhrazené nerosty (výhradní ložiska)**

Bergfreie Bodenschätze (bergfreie Lagerstätte)

- stanovení dobývacího prostoru (stanovuje obvodní báňský úřad)
Festlegung des Abbaugebietes (bestimmt durch die Kreisbergbaubehörde)
- nutný předchozí souhlas Ministerstva životního (přednostní nárok má organizace provádějící předchozí průzkum)
vorherige Zustimmung des Umweltministeriums erforderlich (bevorrechtigt ist die Organisation, die vorherige Erkundung durchführte)
- správní řízení o povolení přípravy, otvírky a dobývání (vyžaduje vyřešení střetů zájmů)
Verwaltungsverfahren zur Genehmigung von Vorbereitung, Öffnung und Abbau (erfordert die Lösung von Interessenkonflikten)
- předkládá se dokumentace Přípravy, otvírky a dobývání
die Vorbereitungs-, Öffnungs- und Abbaudokumentation wird vorgelegt
- povolení (vydává obvodní báňský úřad)
Erlaubnis (erteilt die Kreisbergbaubehörde)

Dobývání ložisek

Abbau von Lagerstätten



- **Nevyhrazené nerosty**

Grundeigene Bodenschätze

- nestanovuje se dobývací prostor
das Abbaugebiet wird nicht festgelegt
- vydává se územní rozhodnutí (stavební úřad)
Standortgenehmigung wird erteilt (Bauamt)
- správní řízení o povolení dobývání
Verwaltungsverfahren zur Genehmigung von Abbau
- předkládá se Plán využívání ložiska
Das Projekt zur Nutzung von Lagerstätten wird vorgelegt
- povolení (vydává obvodní báňský úřad)
Erlaubnis (erteilt die Kreisbergbaubehörde)

Sanace a rekultivace

Sanierung und Rekultivierung



- **Vyhrazené nerosty**

Bergfreie Bodenschätze

- je stanovena povinnost provádět sanace a rekultivace ze zákona č. 44/1988 Sb.

es besteht eine Verpflichtung eine Sanierung und Rekultivierung durchzuführen - nach dem Gesetz Nr. 44/1988 Slg.

- zahrnuje:

die schließt ein

- ✦ sanaci = uvedení území do stabilního a bezpečného stavu + technická likvidace dolu nebo lomu

Sanierung = Das Gebiet in einen stabilen und sicheren Zustand versetzen + technische Liquidation des Bergwerks oder Steinbruchs

- ✦ rekultivaci = podle příslušných zákonů

Rekultivierung = nach den einschlägigen Gesetzen

- organizace vytváří finanční rezervu na úkor těžby

Die Organisation bildet eine finanzielle Reserve auf Kosten des Bergbaus

- provádí se podle schváleného plánu rekultivace

es wird nach dem genehmigten Rekultivierungsplan durchgeführt

Sanace a rekultivace

Sanierung und Rekultivierung



- **Nevyhrazené nerosty**

Grundeigene Bodenschätze

- není přímo stanovena povinnost ze zákona č. 44/1988 Sb.
es besteht keine direkte Verpflichtung nach dem Gesetz Nr. 44/1988 Slg.
- organizace není povinna vytvářet finanční rezervu
die Organisation ist nicht verpflichtet, eine finanzielle Reserve zu bilden
- provádí se pouze pokud je povinnost dle příslušných zákonů na ochranu zemědělské půdy a ochranu lesa
sie wird nur ausgeführt, wenn die Verpflichtung durch die zugehörigen Gesetze für Schutz des landwirtschaftlichen Bodens und Schutz des Waldes gegeben ist.

Rekultivace dle příslušných zákonů

Rekultivierung nach den einschlägigen Gesetzen



- **Ochrana zemědělského půdního fondu**

Schutz der landwirtschaftlichen Flächen

- **nezemědělské využití podmíněno souhlasem s odnětím ze zemědělského půdního fondu**
die nichtlandwirtschaftliche Nutzung setzt die Zustimmung zur Entziehung aus dem Fonds für landwirtschaftliche Flächen voraus
- **řeší se již při stanovení dobývacího prostoru**
es wird bereits bei der Festlegung des Abbaugebietes gelöst
- **odnětí dočasné či trvalé**
vorübergehende oder dauerhafte Entziehung
- **platí se odvody**
die Abgaben sind zu entrichten
- **zásady ochrany zemědělského půdního fondu:**
Grundsätze für den Schutz landwirtschaftlicher Flächen
 - ✦ **skrývat odděleně svrchní kulturní vrstvu půdy**
die obere Kulturschicht des Bodens separat abräumen
 - ✦ **provádět rekultivaci podle schválených plánů rekultivace**
die Rekultivierung nach genehmigten Rekultivierungsplänen durchführen

Rekultivace dle příslušných zákonů

Rekultivierung nach den einschlägigen Gesetzen



- **Ochrana pozemků určených k plnění funkce lesa**

Schutz von Flächen, die zur Erfüllung der Waldfunktion bestimmt sind

- využití podmíněno rozhodnutím o odnětí pozemků z plnění funkcí lesa

Die Nutzung hängt von der Zustimmung ab, die Flächen der Waldfunktion zu entziehen

- řeší se již při stanovení dobývacího prostoru
es wird bereits bei der Festlegung des Abbaubereiches gelöst

- odnětí dočasné či trvalé
vorübergehende oder dauerhafte Entziehung

- platí se poplatek
die Gebühren sind zu entrichten

Ochrana povrchových a podzemních vod

Schutz der Oberflächengewässer und des Grundwassers



- dobývání nerostů často spojeno s ovlivněním vodních útvarů povrchových i podzemních vod

Der Abbau von Bodenschätzen hat oft die Beeinträchtigung der Wasserkörper der Oberflächengewässer und des Grundwassers zur Folge

- vyžaduje se povolení či souhlas vodoprávního úřadu:
Die Genehmigung oder Zustimmung der Wasserbehörde ist erforderlich:

- povolení k čerpání podzemních vod

Genehmigung zur Grundwasserentnahme

- vypouštění důlních vod

Ableitung von Bergbauwasser

Posuzování vlivů na životní prostředí

Umweltverträglichkeitsprüfung



- Kategorie I/II

Kategorie I/II

- vždy podléhá hodnocení EIA/vyžaduje se nejprve zjišťovací řízení

immer der UVP-Beurteilung unterzogen/zunächst ist ein Ermittlungsverfahren erforderlich

- Dobývání nerostů – hlubinné

Abbau von Bodenschätzen - Untertagebau

- typ záměru č. 81 = stanovení dobývacího prostoru a v něm navržená hlubinná těžba, a hlubinná těžba

Art des Vorhabens Nr. 81 = Festlegung des Abbaugebietes und der darin vorgeschlagene Untertagebau und die Tätigkeit des Untertagebaus

- ✦ spadá do kategorie II
fällt unter Kategorie II

Posuzování vlivů na životní prostředí

Umweltverträglichkeitsprüfung



- **Dobývání nerostů – povrchové**

Abbau von Bodenschätzen - Tagebau

- **typ záměru č. 79 = stanovení dobývacího prostoru pro povrchovou těžbu a povrchová těžba**

Art des Vorhabens Nr. 79 = Festlegung des Abbaugebietes für Tagebau und die Tätigkeit des Tagebaus

- ✦ **kategorie I = stanovení dobývacího prostoru a v něm navržená povrchová těžba nerostných surovin na ploše od 25 ha nebo s kapacitou navržené povrchové těžby od 1 mil. t/rok**

Kategorie I = Festlegung des Abbaugebietes und der darin vorgeschlagene Tagebau von Bodenschätzen auf einer Fläche ab 25 ha oder mit einer geplanten Tagebaukapazität ab 1 Mio. Tonnen / Jahr

- ✦ **kategorie II = povrchová těžba nerostných surovin na ploše od 5 ha nebo s kapacitou od 10 tis. t/rok**

Kategorie II = der Tagebau von Bodenschätzen auf einer Fläche ab 5 ha oder mit einer Kapazität ab 10 Tausend Tonnen / Jahr

Ekologické škody vzniklé před privatizací státních hnědouhelných podniků

Umweltschäden vor der Privatisierung staatlicher Braunkohleunternehmen



- Finanční rezervu dle zákona č. 44/1988 Sb. si organizace vytváří až od roku 1991
Finanzielle Reserve gemäß Gesetz Nr. 44/1988 Slg. wird von der Organisation erst seit 1991 erstellt
- Do té doby byly sanace a rekultivace financovány přímo státem ze státního rozpočtu, neboť těžbu vykonávaly státní podniky
Bis dahin wurden Sanierung und Rekultivierung direkt vom Staat aus dem Staatshaushalt finanziert, da der Bergbau von staatlichen Unternehmen betrieben wurde
- V roce 1993 došlo k privatizaci hnědouhelných státních podniků
Im Jahr 1993 wurden staatseigene Braunkohlebetriebe privatisiert
- Privatizované podniky od státu převzaly nejen těžební lokality, ale rozsáhlá území určená k rekultivaci
Privatisierte Unternehmen übernahmen vom Staat nicht nur Abbaustätten, sondern auch große Gebiete zur Rekultivierung
- Ještě nemohly mít vytvořenou potřebnou finanční rezervu
Sie konnten noch nicht über die erforderliche finanzielle Reserve verfügen

= ekologická škoda (dluhy minulosti)
= Umweltschäden (Schulden der Vergangenheit)

Ekologické škody vzniklé před privatizací státních hnědouhelných podniků

Umweltschäden vor der Privatisierung staatlicher Braunkohleunternehmen



- **Vláda ČR v roce 2002 vyčlenila částku 15 mld. Kč na řešení (odstraňování) ekologických škod**
Im Jahr 2002 stellte die Regierung der Tschechischen Republik 15 Mrd. CZK für die Lösung (Beseitigung) von Umweltschäden bereit
- **Zdrojem peněz jsou privatizační výnosy**
Die Geldquelle sind Privatisierungserlöse
- **V roce 2017 vláda částku zvýšila na 18 mld. Kč**
Im Jahr 2017 erhöhte die Regierung den Betrag auf 18 Mrd. CZK
- **Do roku 2019 prostředky využívány i na sanace a rekultivace, od roku 2019 pouze revitalizace a resocializace**
Bis 2019 werden die Mittel auch für Sanierung und Rekultivierung verwendet, seit 2019 nur Revitalisierung und Resozialisierung
- **Od roku 2003 do současné doby bylo realizováno již 273 projektů o finančním objemu 13,7 mld. Kč**
Seit 2003 wurden 273 Projekte mit einem Finanzvolumen von 13,7 Mrd. CZK umgesetzt
- **Zbývá cca 4,3 mld. Kč s předpokladem čerpání ještě dalších 8 až 10 let**
Ungefähr 4,3 Mrd. CZK bleiben übrig, mit der Annahme einer Verwendung der Mittelung für weitere 8 bis 10 Jahre



Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.



Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014 – 2020

Děkuji za pozornost.

Danke für Aufmerksamkeit



MGR. MARTIN KABRNA, PH.D.

R – Princip MOST, s.r.o.

www.rprincip.cz | rprincip@rprincip.cz

